

Mekani Oluşturan Düşey Elemanlar

Peyzaj Konstrüksiyonu

2020

KUŞATMA VE ÇEVRELEME

- Peyzaj ögesi olarak düşey elemanlar gerek fiziksel ve görsel olarak mekanın düzenin ortaya konulması gerekse de rüzgar perdeleme, güvenlik, görsel perdeleme gibi amaçlarla kullanılırlar.
- Mekana 3. boyut kazandırırılar.
- Canlı materyalle de (bitkiler) cansız materyalle de düşeyde mekan organizasyonu yapmak mümkündür.
- Bu ders kapsamında yalnızca cansız materyalle çevreleme aktarılacaktır.

- Duvarlar, çitler, parmaklıklar, panolar gibi elemanlar peyzaj tasarımında çevreleme, gizleme, yönlendirme, sınır belirleme, engelleme amaçlı kullanılırlar.

Duvarlar

- Duvarların gizleme, koruma, toprak ve su tutma gibi farklı işlevleri vardır.
- Farklı materyaller kullanılarak tesis edilebilirler.

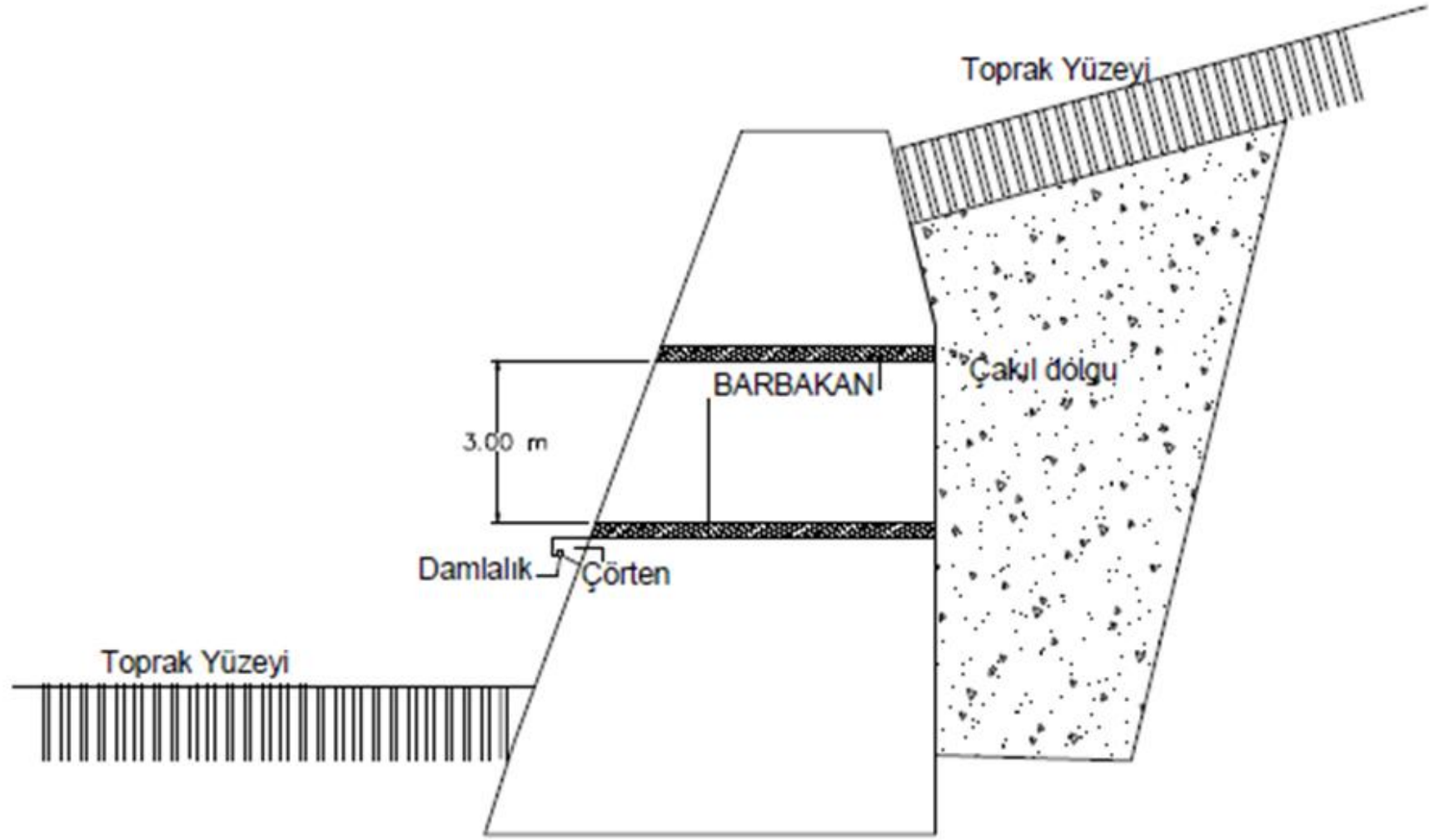
Duvarlar

- Duvarlarda oturma ve çatlamanın önlenmesi için hatıl (temel) uygulaması gerekmektedir.
- Temellerin mutlaka donma derinliğinin altında yapılmasına dikkat edilmelidir.
- Duvarlar eğer kesintisiz olarak yapılırsa çatlamlar ortaya çıkabilir, bu nedenle boyuna 10 m'de bir kesikli olarak imal edilirler. Bu arada bırakılan 15-25 mm genişliğindeki boşluklara dilatasyon denir. Tuğla duvarlarda dilatasyon açıklığı 6 mm'den fazla olmamalıdır. Bu boşluklar asfalt ya da mastik ile doldurulabilir ya da boş bırakılır.

Barbakan

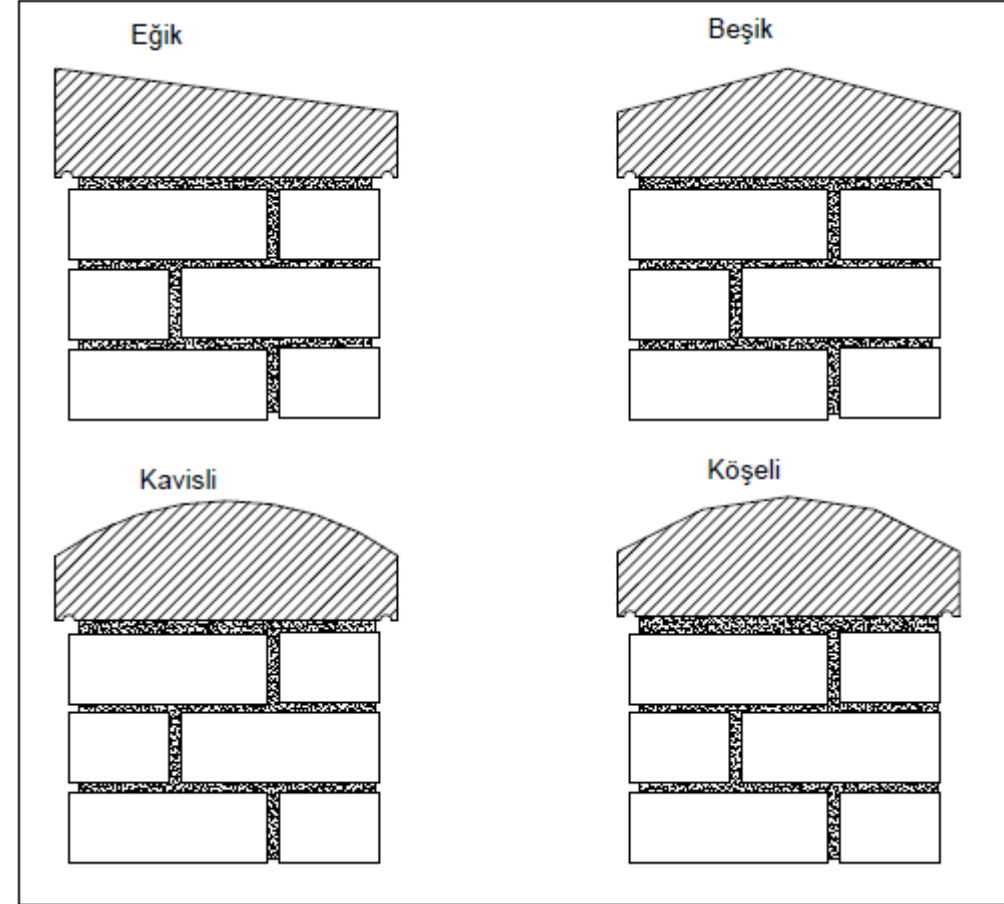
- İstinat duvarlarında, arkadaki toprağın içinde biriken suyun drene edilebilmesi amacıyla duvarın yüzeyinde bırakılan deliklere barbakan ismi verilir.
- Suyu drene ederek duvara biriken yükü azaltırlar.
- Yatay yönde her 3-4 m'de bir, düşey yönde ise her 3 m'de bir uygulanabilirler. Düşey yönde şaşırtmalı olarak yapılırlar.
- Deliklerin tel örgü ya da demir kafes ile örtülmesi buralarda yaban yaşamının yuva yapmasını engellemek için önerilir.
- Farklı tiplerde (basınca dayanıklı PVC, geotekstil kaplı HDPE vb.) borular uygulamada kullanılabilir.

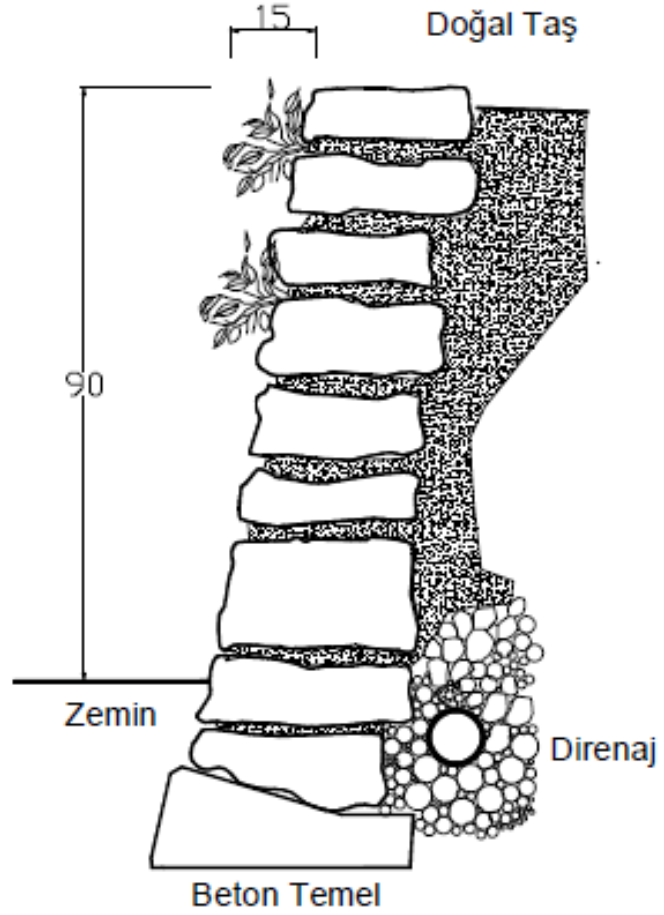
HARPUŐTA

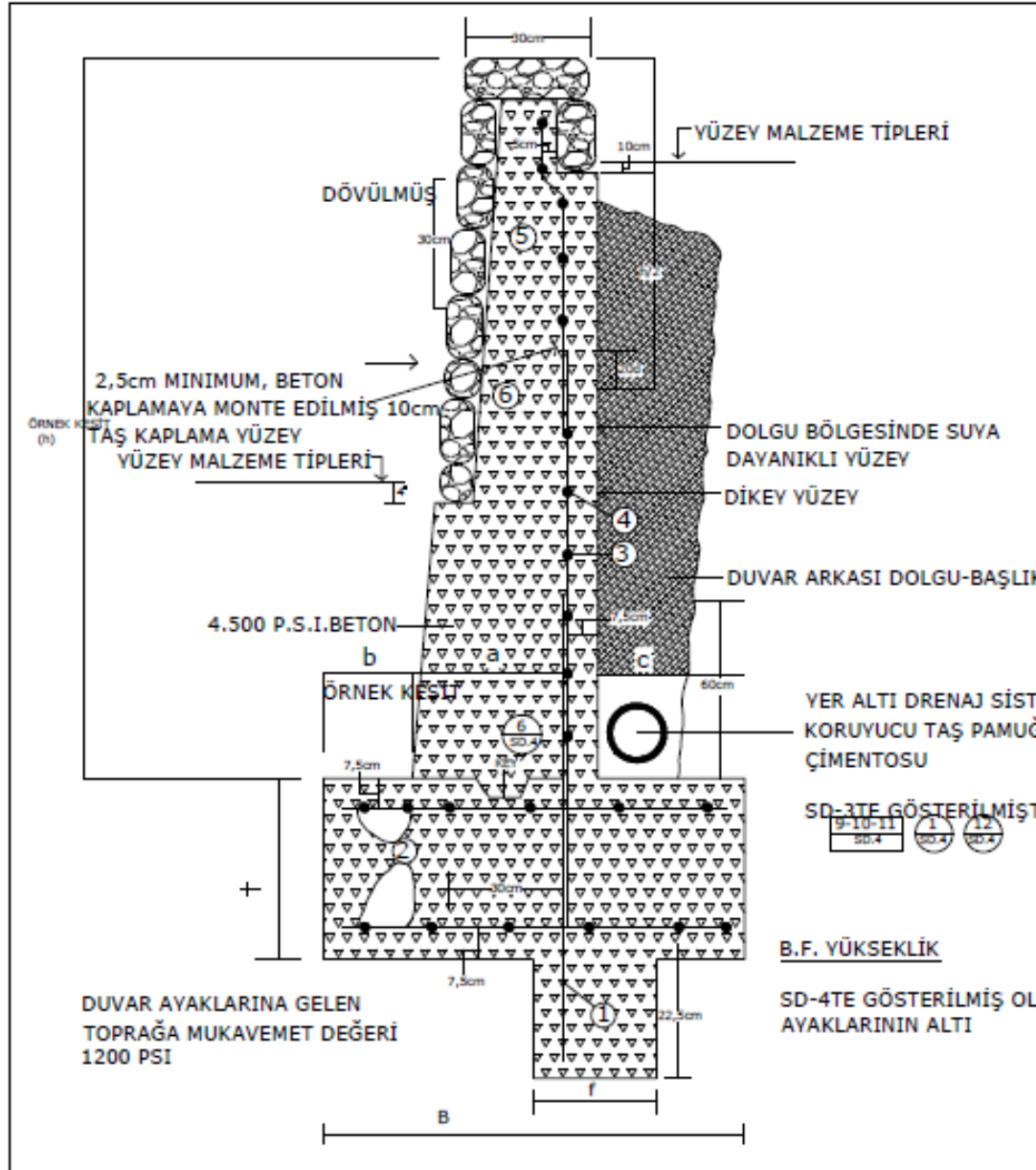
- Duvarlarda örgüleri üstten bağlayarak düzen sağlayan ve duvarı koruyan kaplamanın adıdır.
- Farklı malzemelerden (beton, taş, tuğla gibi) yapılabilir.
- Duvarın ıslanmaması amacıyla alt kısımlarında damlalık yer alır.

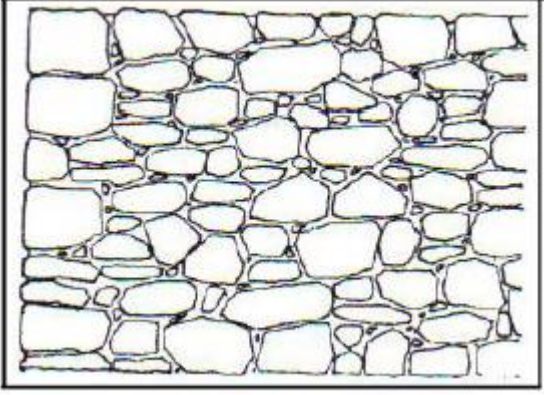

DUVARLAR

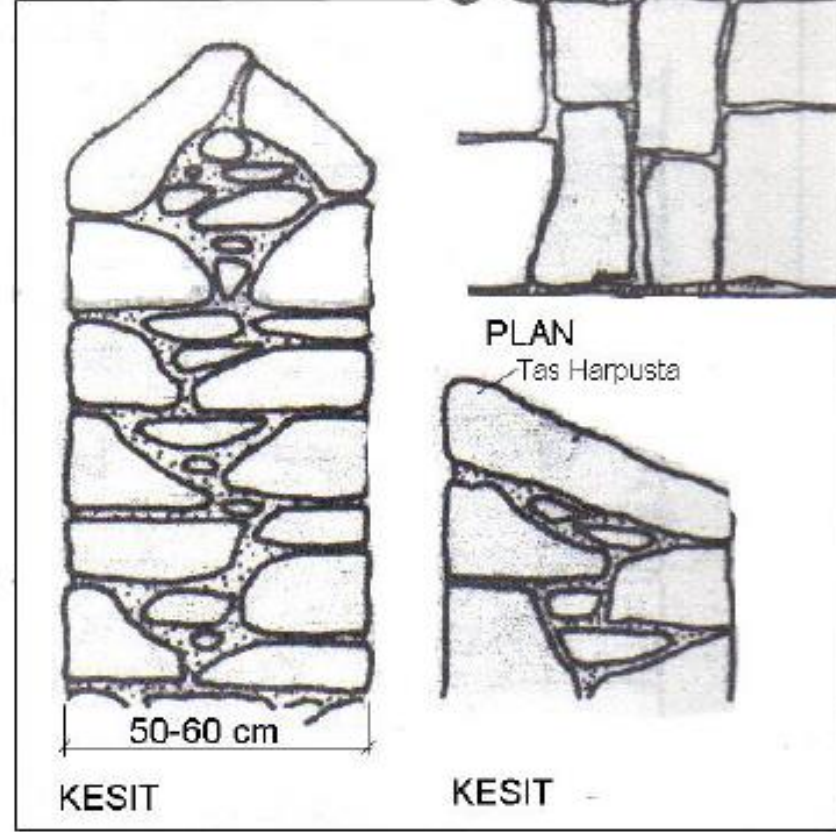

DUVARLAR

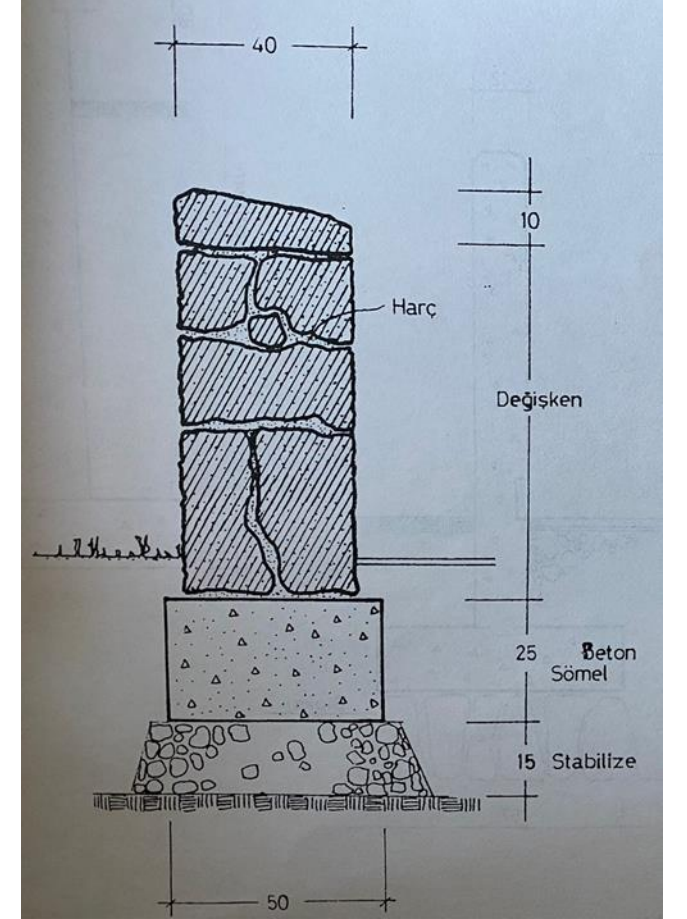
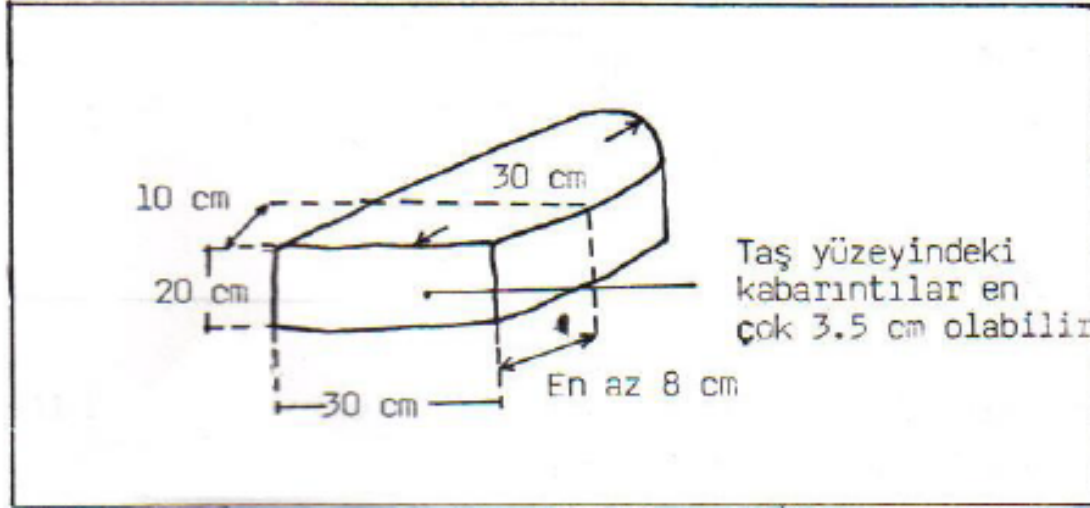
Moloz Taş Duvar

KABA YONU TAŞ DUVAR

Kaba yönü taş duvar örgüsünde uyulması gereken teknik kurallar:

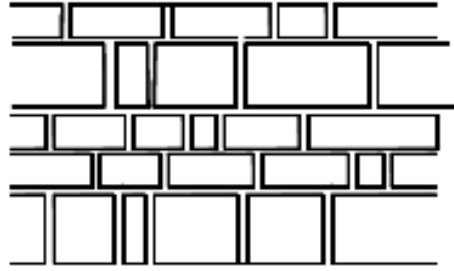
- Bir sıradaki taşlar hep aynı yükseklikte olmalıdır.
- Üst üste gelen taş sıralarının kalınlıkları arasında en fazla 5 cm fark olmalıdır.
- Yüzdeki kaba taş, duvarın sadece cephe kısmında uygulanacak ise, iç kısma iyi bağlanması ve ortalama olarak en az 35 cm lik bir kablama kalınlığı elde edilmesi için her tabakada bir kısa, bir uzun kuyruklu taş serisi koymak şarttır.
- Kaba yönü taş duvarda taşların görünen yüzleri kabartılı olarak bırakılır.
- Derz kalınlığı en çok 2 cm olmalıdır.

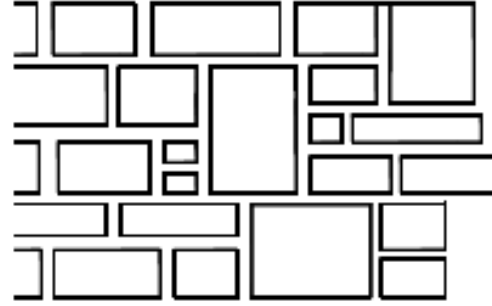
Başal vd., 1997

Prof.Dr.Halim Perçin ders notlarından

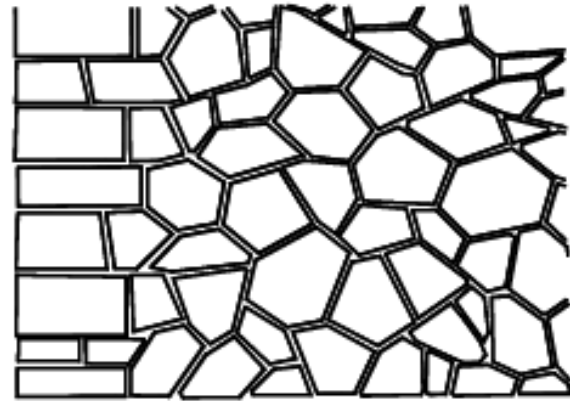
DUVARLAR

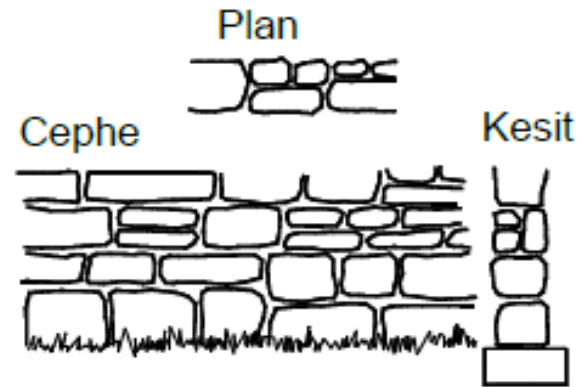
Devamli sirali kaba yonu
tas duvar

Kesik sirali kaba yonu
tas duvar

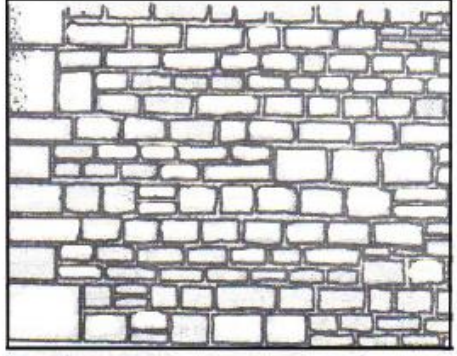

Kaba yonu tas duvar mozayik örgü

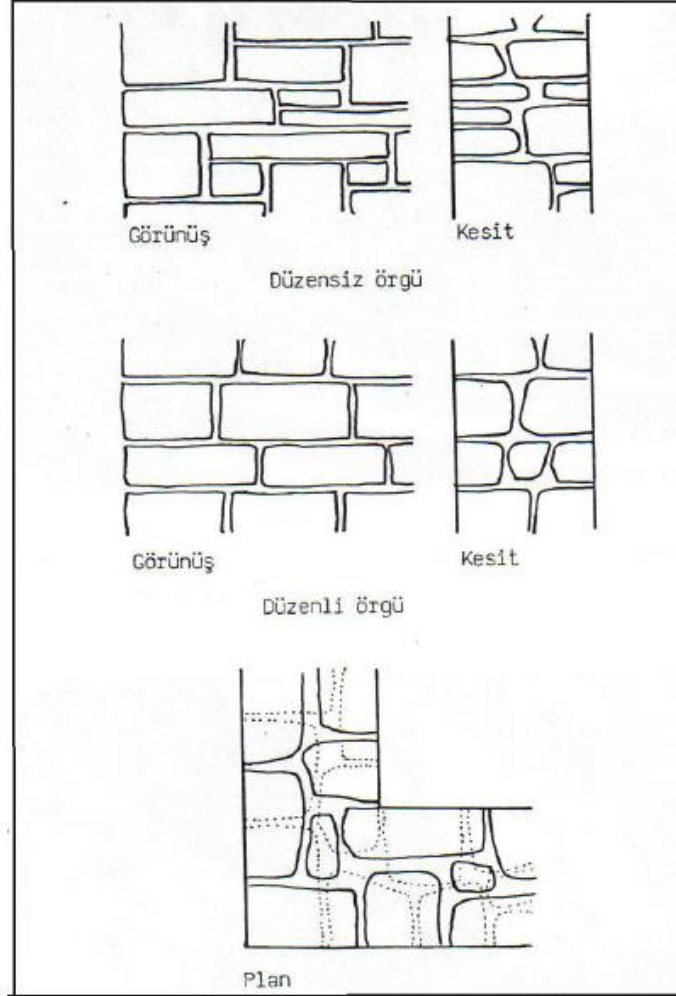

Dörtgen sekilli kabayonu

İNCE YONU TAŞ DUVARLAR

Şekil 9 : İnceyonu Taş Duvar.

İnce yonu taş duvarların örülmesinde dikkat edilmesi gereken konular:

Aynı sıraya mümkün olduğunca eşit yükseklikte taşlar konmalı.

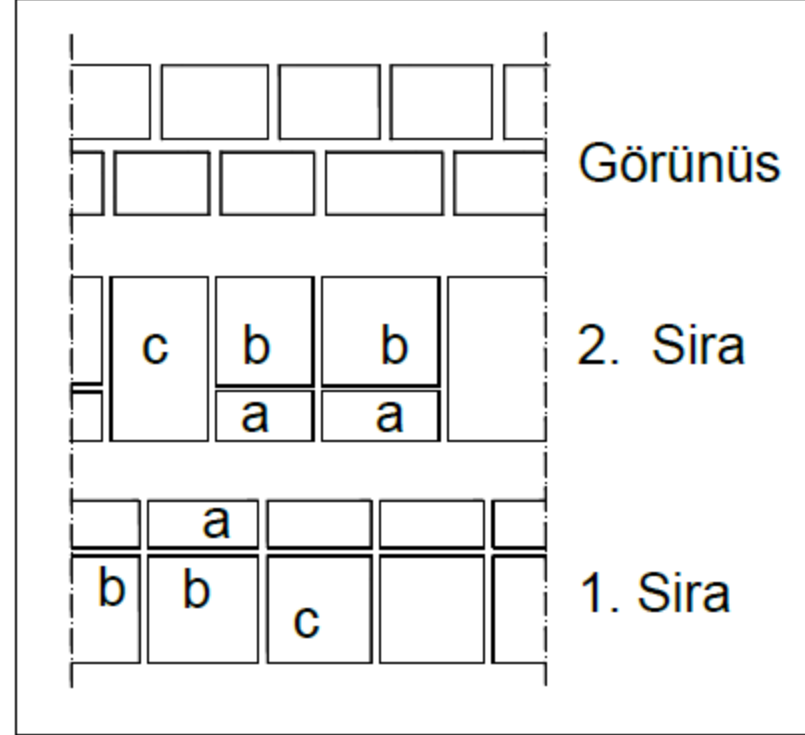
Düzyerzler şaşırılmalı.

Bir taş konurken, altına yeterli miktarda harç konmalı ve taş oturtulduktan sonra üzerine çekiçle vurularak derz kalınlığı belirli bir miktara indirilmeli.

Yanlardaki birleşme derzlerinin harcı mala ile sıkıştırılmalı.

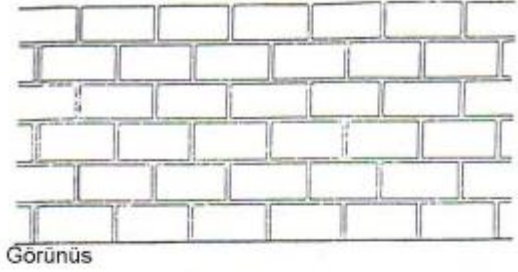
Köşelere en kaliteli ve en iri taşlar konmalı.

KESME TAŞ DUVARLAR

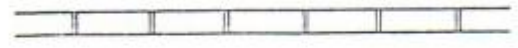

Şekil 10 : Kesme taş duvar örülüşü: Burada (a) taşların enleme, (b) taşların boylama, (c) taşlarına ise bağlama taşları denir.

TUĞLA DUVARLAR

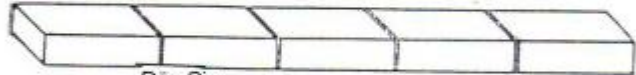
1. Sıra

2. Sıra

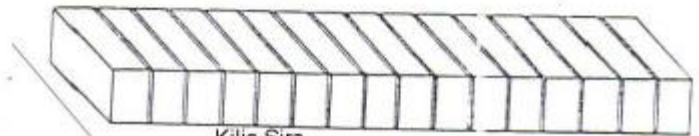
Kilicina Örgü

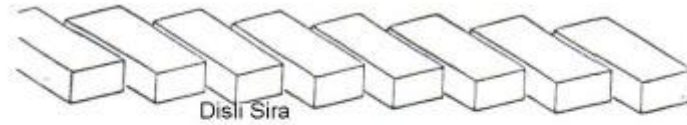
Düz Sıra

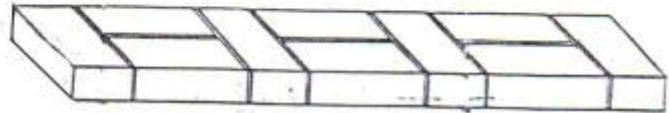
Kilit Sıra

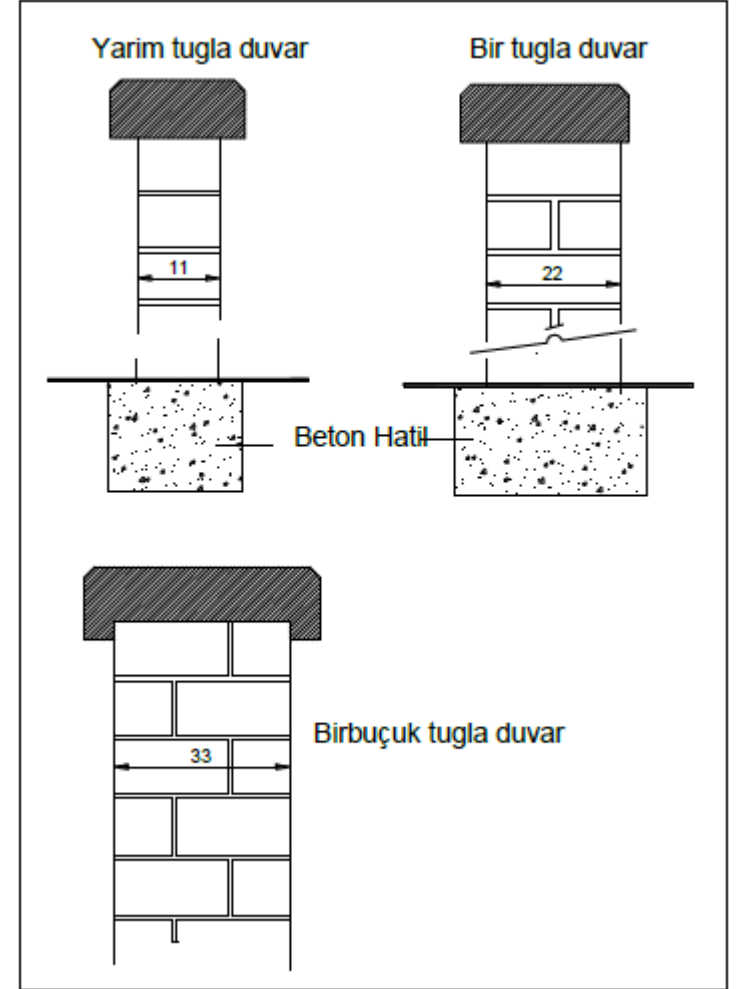
Kiliç Sıra

Disli Sıra

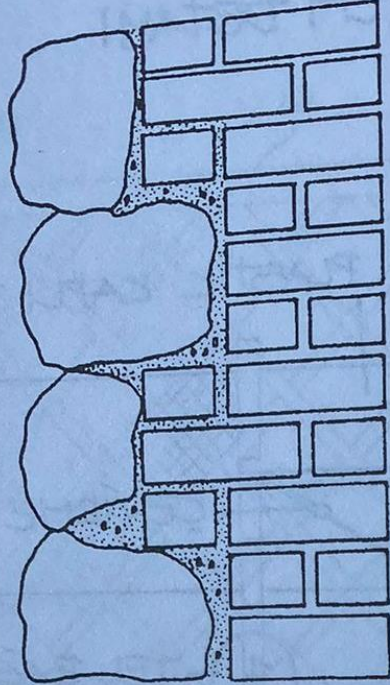

Polonez Sıra

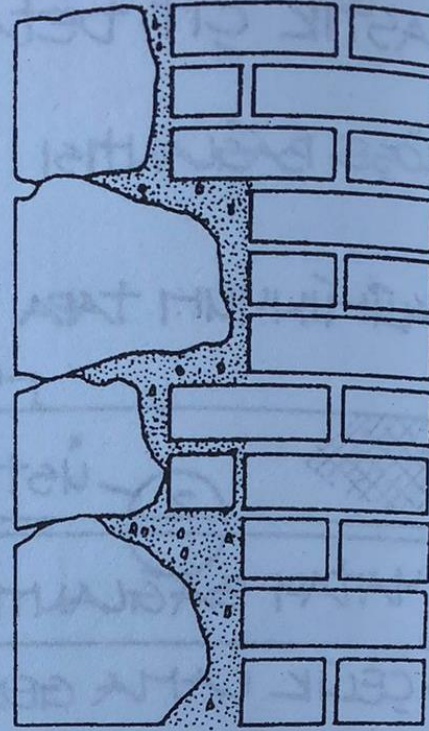

3.11

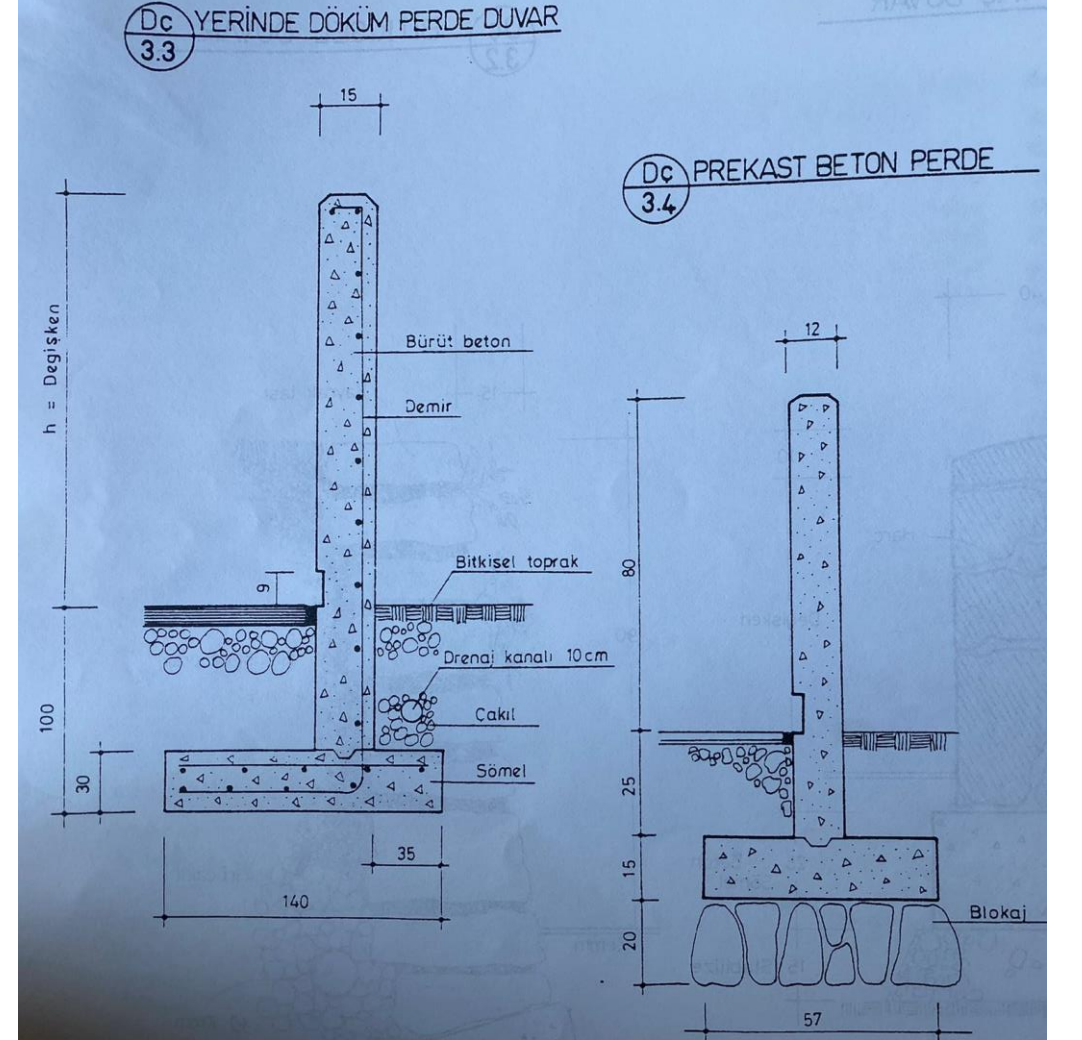
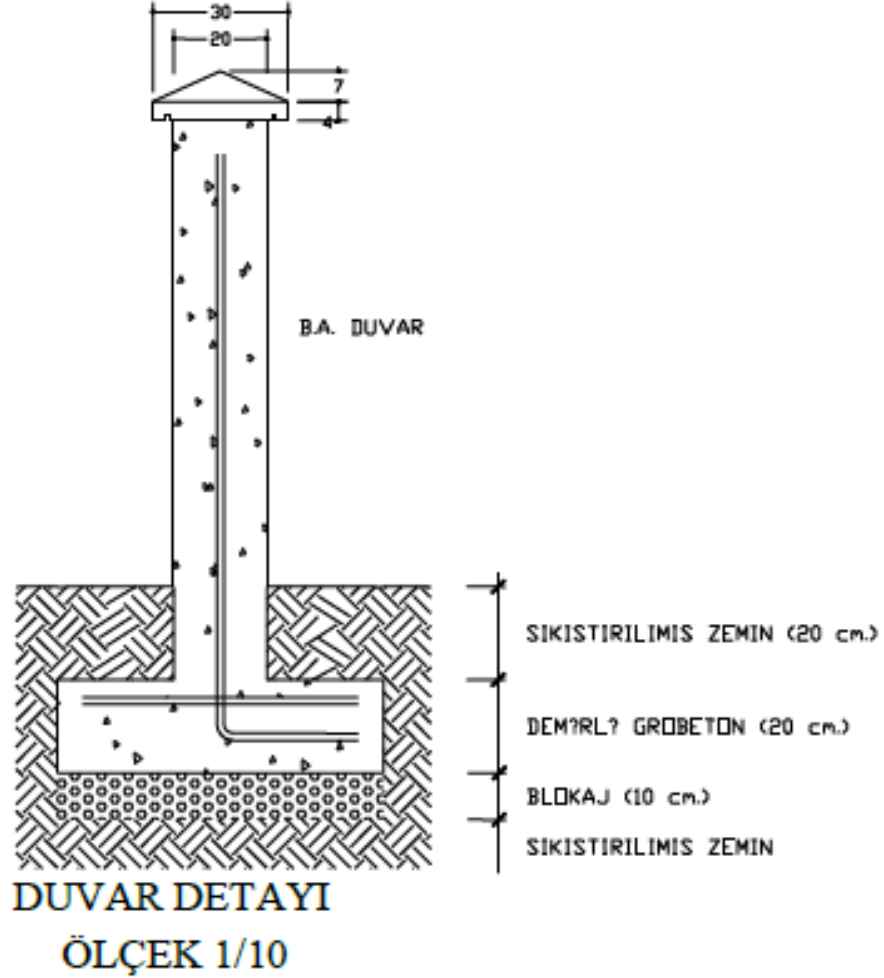

KABA YONU TAŞ
KAPLAMALI TUĞLA DUVAR

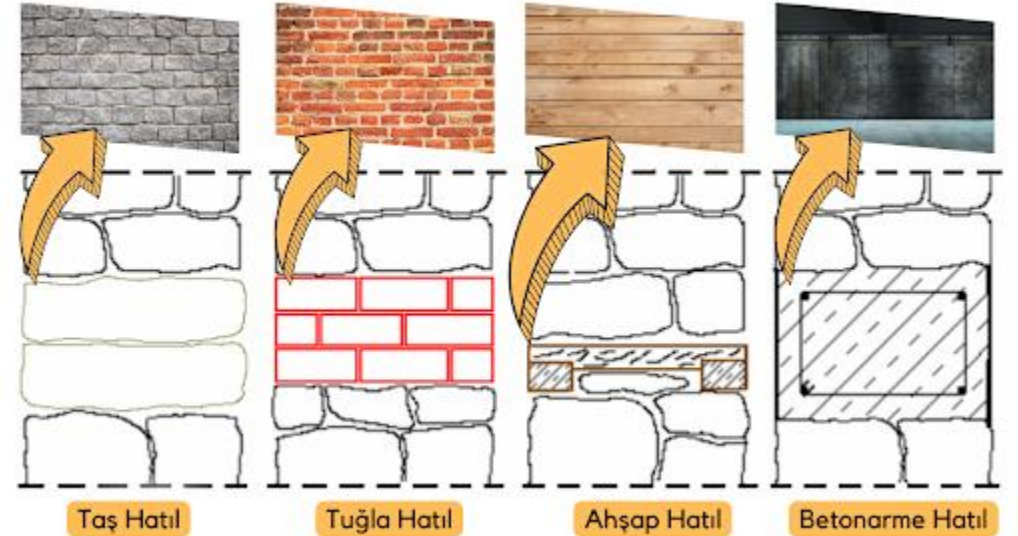

İNCE YONU TAŞ
KAPLAMALI TUĞLA DUVAR

BETONARME DUVARLAR

Sömel ve Hatıl

TOPRAKARME DUVARLAR

«Donatılı toprak duvar sistemi»

Klasik istinat duvarlarına göre daha dayanıklı.

6 metrenin üzerinde daha ekonomik.

Karayollarında, demiryollarında hattı taşıyan duvarlarda, üst geçit köprülerinde, akarsu ve dere ıslah çalışmalarında, şev stabilizasyonunda kullanılmaktadırlar.

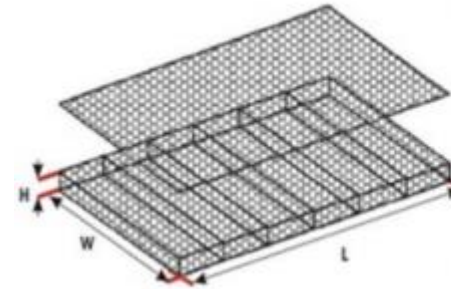
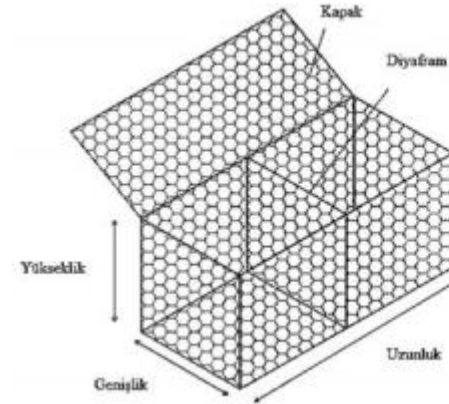

Gabion Duvar

- Çelik tel örgülerin içine taş doldurularak yapılırlar.
- İstinat duvarı olarak görev yapabilirler.
- Heyelan ve erozyon alanlarında onarım çalışmalarında kullanılabilirler.
- Dere yataklarının ıslahlarında kullanılabilirler.

<https://maccaferri.com.tr/urunler/>

http://www.imo.org.tr/resimler/ekutuphane/pdf/17073_05_10.pdf

Gabion duvarlar naylon, polipropilen ve polietilen gibi malzemelerden de yapılabilirler ancak bu malzemelerin ateşe ve ultraviyole ışınlarına dayanımı düşüktür.

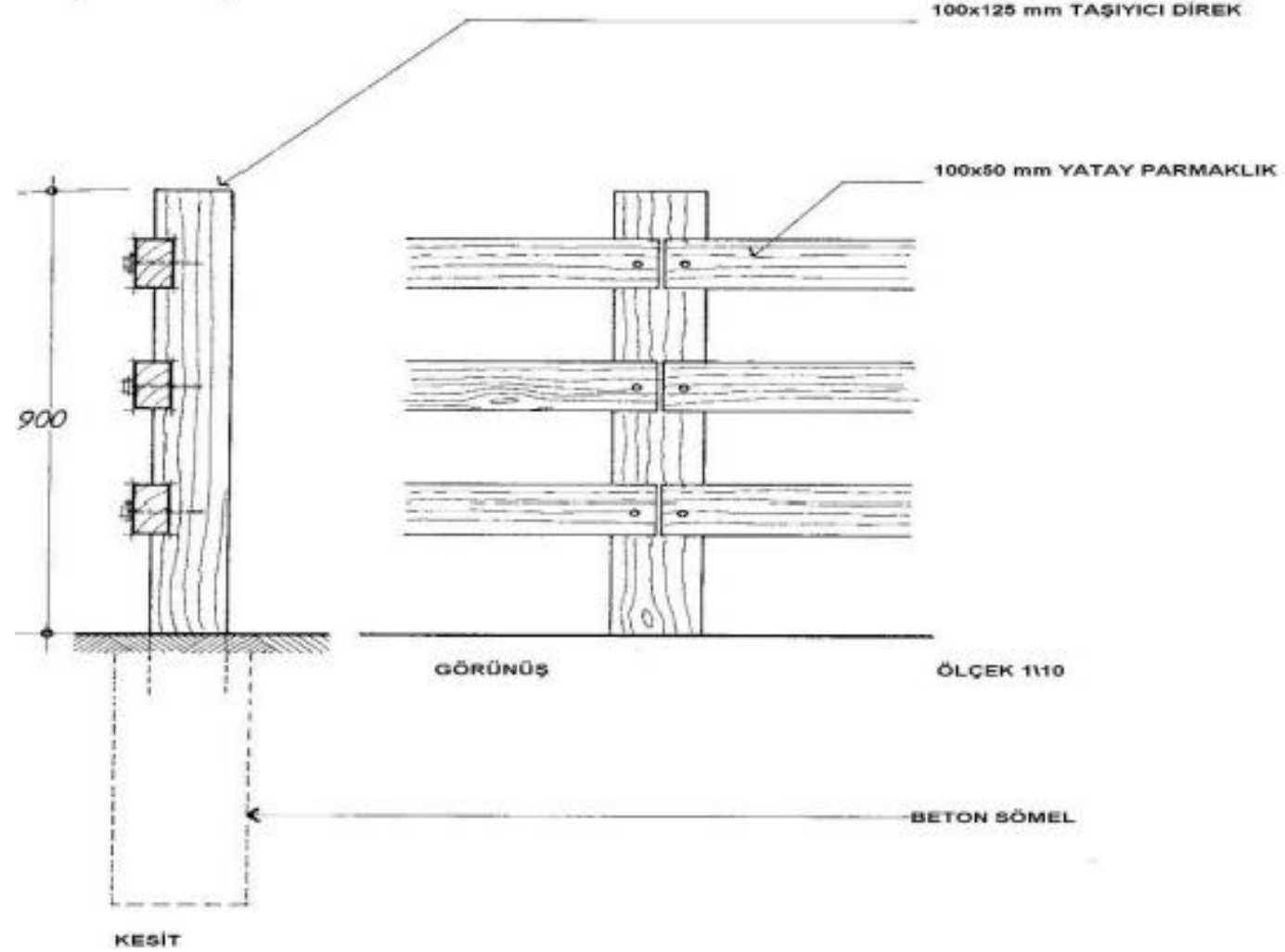
Bu nedenle çelik tercih edilmektedir. Doldurulacak taş malzeme kaliteli olmalıdır. Tercihen 150-300 mm boyutlarında olmalıdır.

Tercihen gabion duvarın arkasında granüllü dolgu malzemesi kullanılmalıdır.

Gabion duvarın arka yüzeyinde geotekstil kullanılması drenaj açısından tercih edilir.

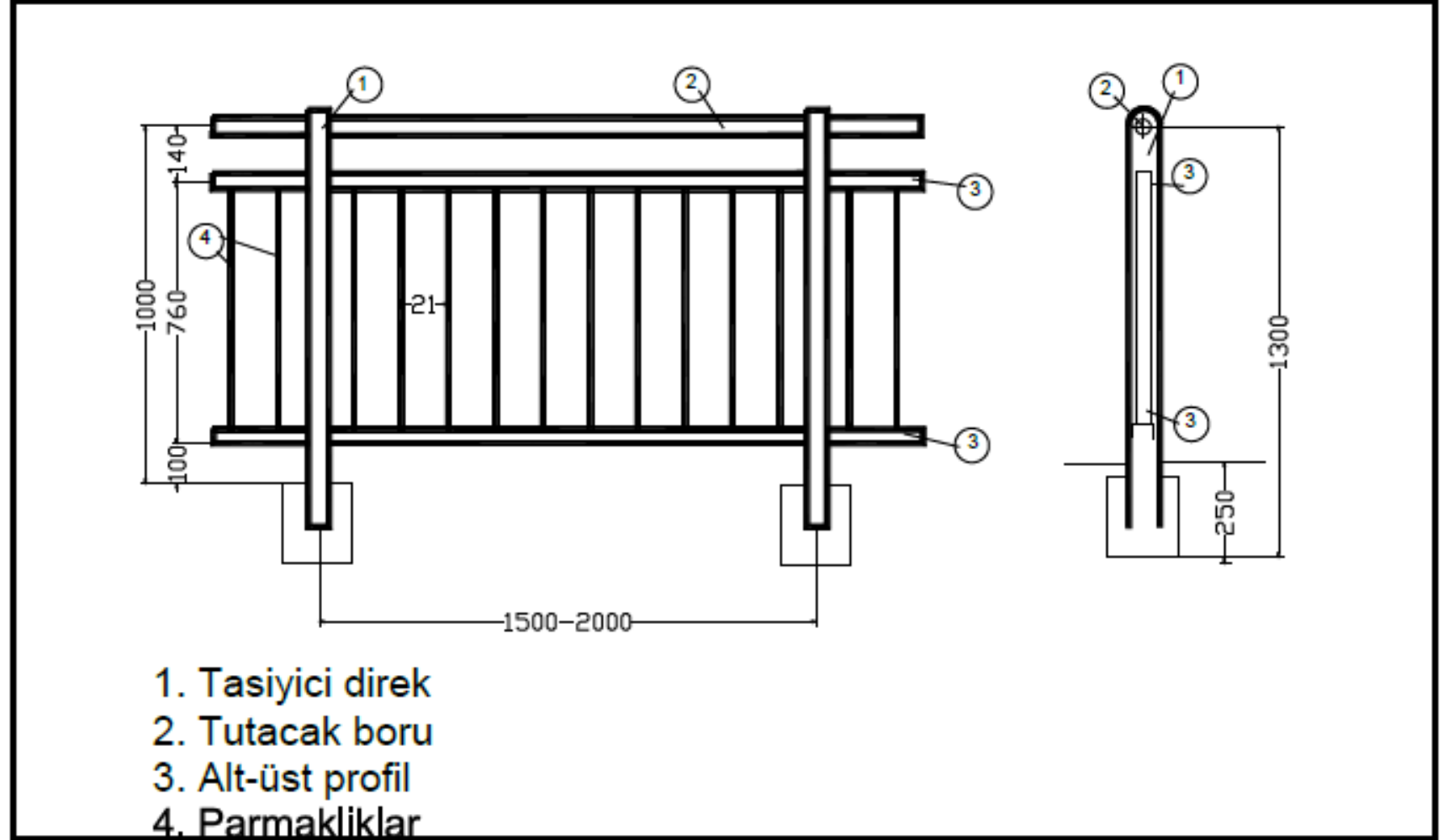
PARMAKLIKLAR VE ÇİTLER

- Ahşap çit

PARMAKLIKLAR VE ÇİTLER

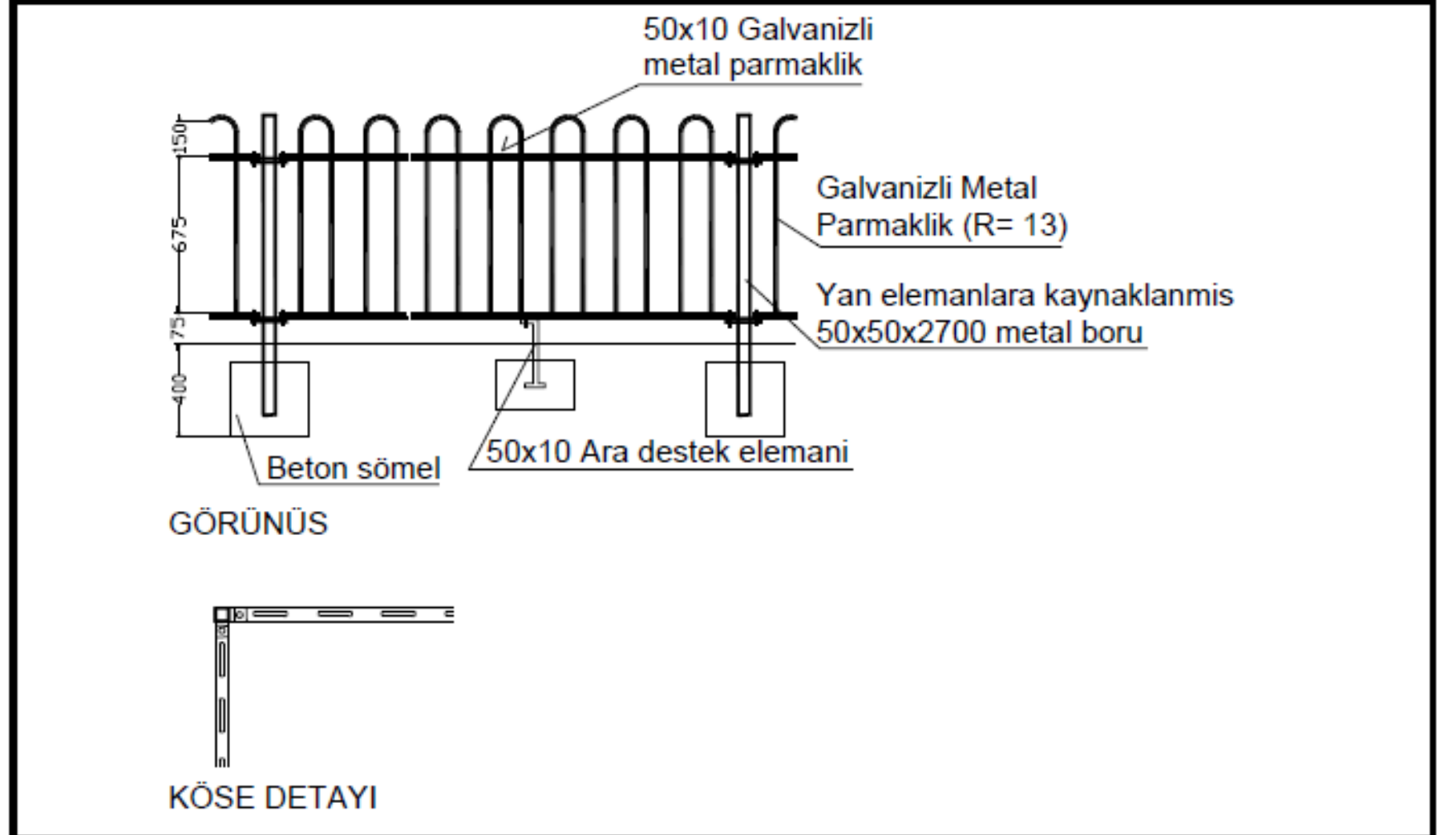
- Metal parmaklık

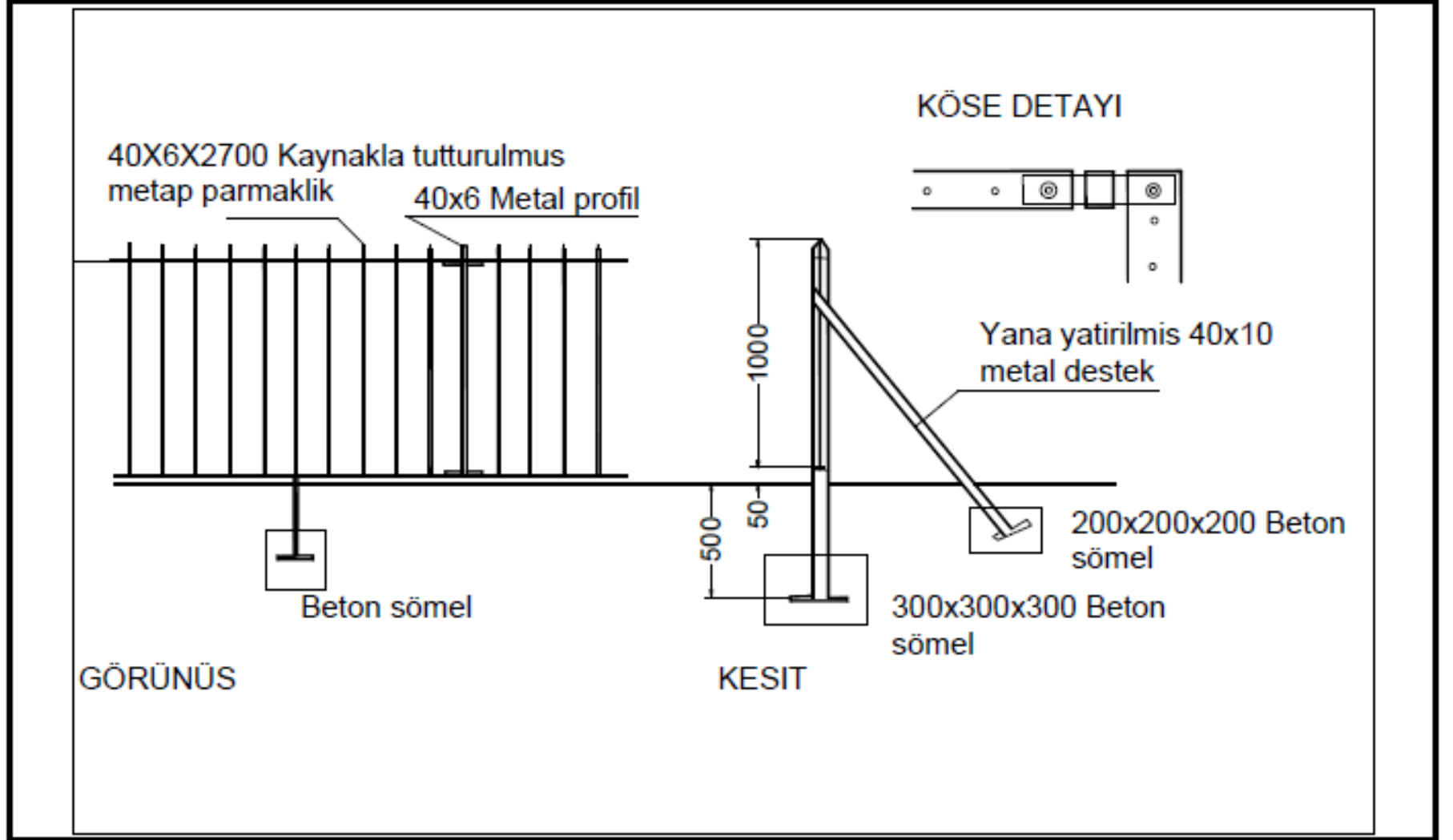
PARMAKLIKLAR VE ÇİTLER

- Metal parmaklık

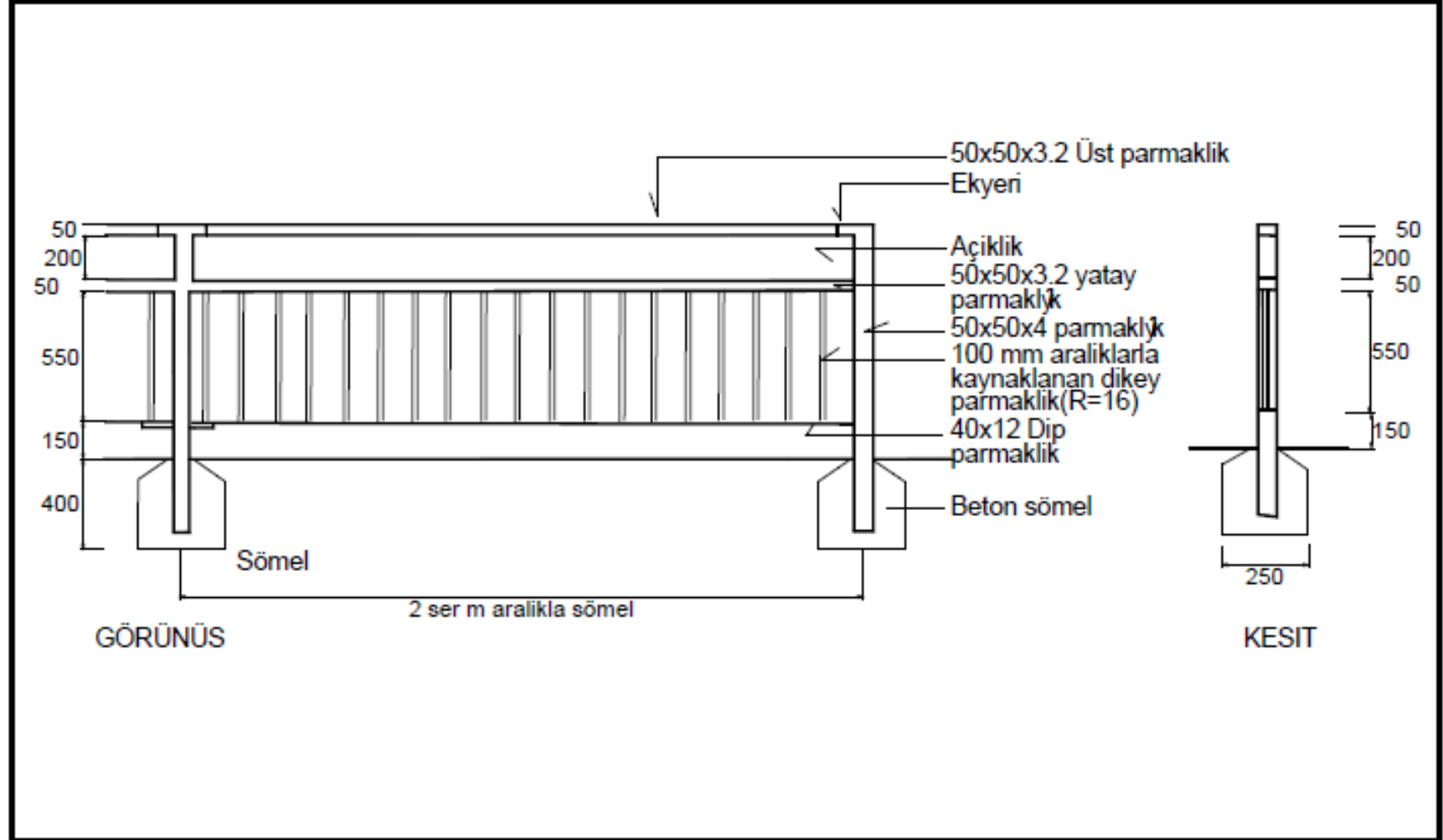
PARMAKLIKLAR VE ÇİTLER

- Metal parmaklık

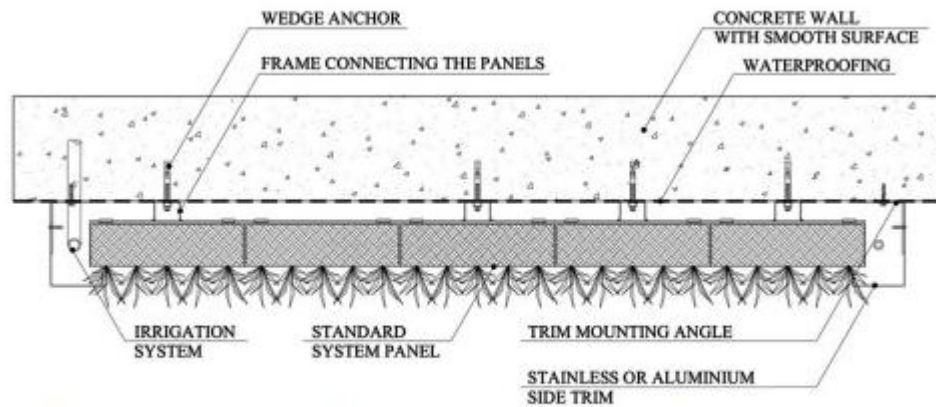

PARMAKLIKLAR VE ÇİTLER

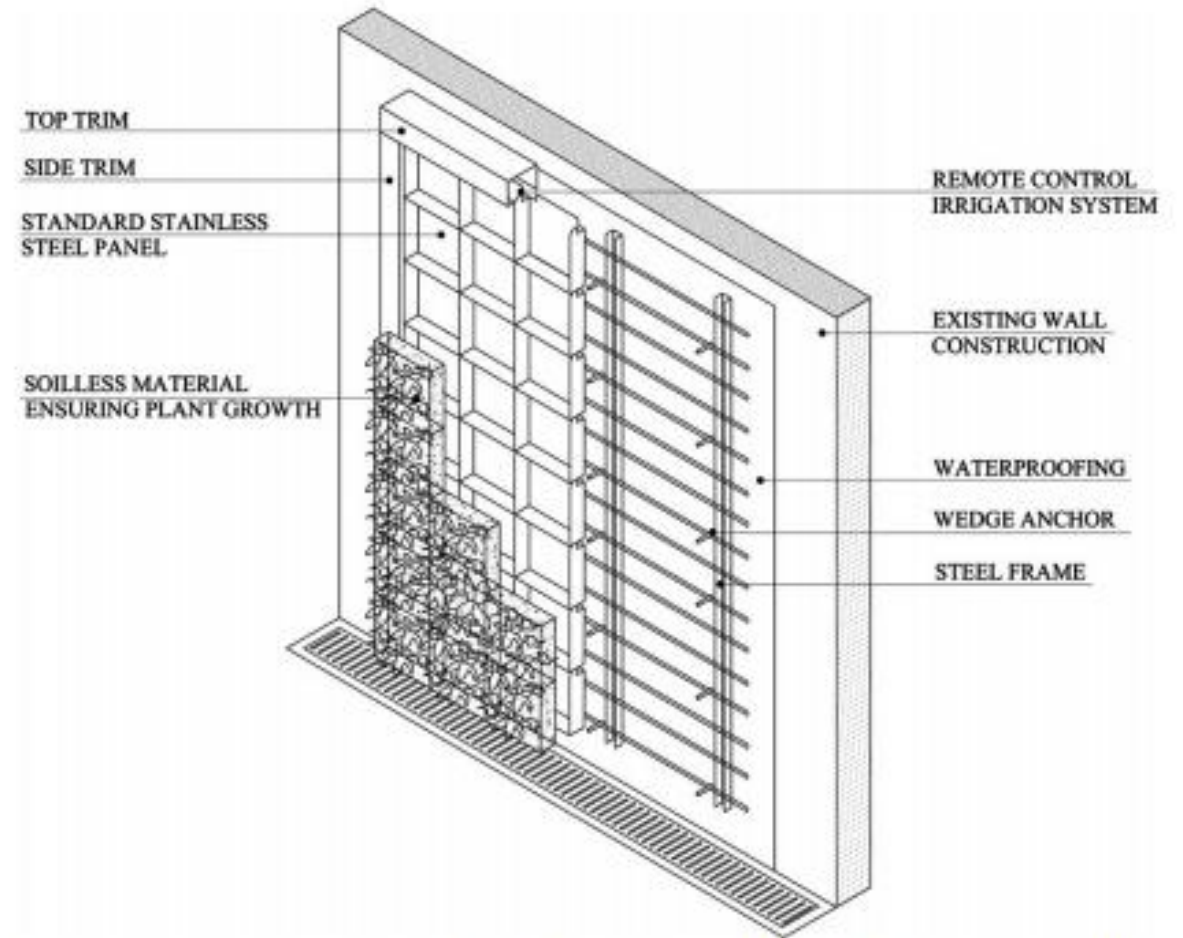
- Metal parmaklık

Dikey Bahçeler

Ill. 1. A modular green wall horizontal section (source: <http://gsky.com/green-walls/pro/>, access: 12.11.2012)

Ill. 2. A modular green façade solution (source: <http://gsky.com/green-walls/pro/>, access: 12.11.2012)

Dikey Bahçeler

[https://livingarchitecturemonitor.com/news/2020/3/18/green-walls-bridge-gap-between-urban-cities-and-nature.](https://livingarchitecturemonitor.com/news/2020/3/18/green-walls-bridge-gap-between-urban-cities-and-nature)

Dikey Bahçeler

Linkler

- Basit beton duvar konstrüksiyonu: <https://www.youtube.com/watch?v=yJ6i3FRWSGM>
- Basit çit ayağı sabitleme uygulaması: <https://www.youtube.com/watch?v=-BsfDSrMio8>
- Farklı duvar örnekleri: <https://www.youtube.com/watch?v=CHQ-0RN-XM8>